

▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A BIZOTTSÁG PÁLYÁZATOT ÍR KI, HOGY MEGTALÁLJA A LEGJOBB ÉRTÉKELÉSEKET ÉS ÉRTÉKELÉSI JAVASLATOKAT

Az értékeléseknek két céljuk lehet: egyrészt segíthetik az uniós beruházások hatékonyságának és hatásának értékelését, másrészt olyan eredményekkel járhatnak, amelyek hatással lehetnek a kohéziós politika jövőjére. Az új európai strukturális és befektetési alapok nagyobb súlyt fektetnek az operatív programok eredményorientáltságára, ezért a Bizottság törekvéseit az értékelési gyakorlatok és módszerek követendő példáinak azonosítására összpontosítja.

Noha a következő év során mérsékelt növekedést várnak az európai gazdaságtól, a pénzügyi válság nem ért véget, és egyre égetőbb szükség van új finanszírozási forrásokra. Az európai strukturális és befektetési alapok (ami öt alapból, nevezetesen az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból áll) költségvetése a 2014–2020 közötti időszakra nézve 376 milliárd euró lesz. A regionális politikáért felelős biztos, Corina Crețu emlékeztet arra, hogy „csak az alapok jelentik az új finanszírozás forrását az égetően szükséges beruházási törekvések asztalán a reálgazdaságban”, és részben ez az egyik oka annak a növekvő médiafigyelemnek, amely az európai strukturális és befektetési alapok elköltésének módjával foglalkozik.

Eredmények és hatékonyság

Ez a figyelem egyre nagyobb mértékben összpontosul a kohéziós politika hatásaira, és több kérdést is felvet: Milyen eredményeket értünk el a befektetett források révén? Mi működött? Mi nem működött, és miért nem? Milyen viszonylagos hatásuk volt a különféle támogatásoknak? Mi működik a különféle körülmények között?

Habár nem volt kötelező a 2007–2013 közötti programozási időszakban, a tagállamokat és a régiókat szükség esetén ösztönözték a saját értékelésük kidolgozására és lebonyolítására. Ez a megközelítés kedvező általános fogadtatásban

A 2007 ÉS 2013 KÖZÖTTI ÉRTÉKELÉSEK

2013-ig legalább 830 értékelést készítettek a 2007–2013 programozási időszakról az ERFA és a Kohéziós Alap finanszírozásával történő tevékenységek kapcsán.

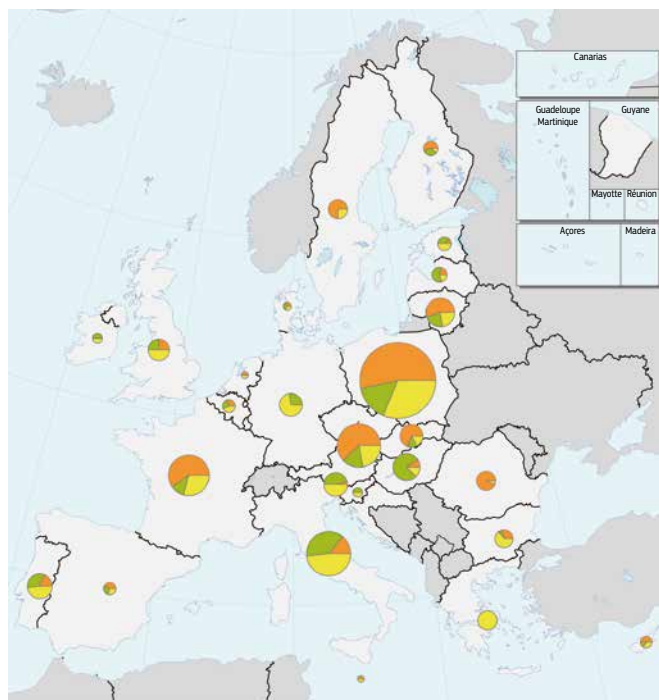
Az értékelések 42%-a folyamatokra és eljárásokra koncentrált, 36%-a a végrehajtás terén elért előrelépésekre, és mindössze 22%-a az eredményekre, noha 2013-ban a jelentések eredményorientált szemlélete vált hangsúlyossá.

Azóta az alkalmazott módszerek terén is változás állt be. Egyre több olyan összehasonlító értékelés születik, amely a kohéziós politika eredményekre gyakorolt hatásának megállapításával foglalkozik (a 2011–2012 közötti időszakban ez az arány 3%, 2013-ban 6% volt).

részesült, és a különböző tagállamokban többféle értékelési terv született (lásd a keretes írást).

A 2014–2020 közötti európai strukturális és befektetési alapokról szóló rendelet⁽¹⁾ radikális változást képvisel az eredményközpontúság terén. A közös előírásokat tartalmazó rendelet hangsúlyozza a programcélokat, a várt eredmények eléréséhez szükséges intervenciós logikát, valamint a hatékonyság és a hatások értékelését. Ezenkívül 2016-tól kezdődően éves jelentéstételt vár el az irányító hatóságoktól és a Bizottságtól az eredményekkel kapcsolatban – és adott esetben az értékelések eredményeiről is.

(1) Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az ESB-alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról (közös előírásokat tartalmazó rendelet).

▶ A STRUKTURÁLIS ÉS KOHÉZIÓS ALAPOK ÉRTÉKELÉSÉNEK ELOSZÁSÁNA A 2007–2013 KÖZÖTTI PROGRAMOZÁSI IDŐSZAK

JELMAGYARÁZAT:

- Folyamat
- Hatások
- Monitorozás

Forrás: Az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága, DGA1.B.2. egység

Ezzel összefüggésben az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága, valamint a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága 2016-ban konferenciát szervez az uniós kohéziós politika hatékonyságáról. A rendezvényre a világ minden tájáról várják az érdeklődőket – egyetemi oktatókat és szakértőket, kutatóközpontokat, közigazgatási szerveket, kormányzati ügynökségeket és a magánszektor képviselőit annak megvitatása céljából, hogy milyen különféle bevált gyakorlatok alkalmazhatók az értékelés és a politika kialakítása terén.

Elindult a pályázat

A konferencia előkészületeként a főigazgatóságok pályázati kiírást is közzétettek az uniós kohéziós politika legjobb értékelését keresve. Kétféle kategóriában – a legjobb elkészített értékelések és a legjobb értékelésjavaslatok – várják a pályaműveket, amelyek témája a strukturális alapok által társfinanszírozott vagy elsődlegesen a Kohéziós Alap által támogatott műveletek hatékonyságának elemzése többek

között a kutatás és innováció, a vállalkozástámogatás, az ikt, a nagyméretű infrastruktúra, a foglalkoztatás, a készségek és a társadalmi befogadás, illetve az intézményi kapacitásbővítés terén.

A pályázat fő témája a strukturális alapok (azaz az ERFA és az ESZA) vagy a Kohéziós Alapok által társfinanszírozott műveletek hatékonyságának az alábbi három módszer legáltalább egyikével történő ismertetése:

- ▶ *ex post* költség-haszon elemzés;
- ▶ elméleti alapú értékelések;
- ▶ kontrafaktuális értékelések.

Nemzetközi szakértői bizottság fogja kiértékelni a pályaműveket. A pályaművek elbírálása során figyelembe veendő szempont az értékelés során használt módszerek pontossága, valamint az, hogy az eredmények milyen politikai jelentőséget gyakorolhatnak a kohéziós politika jövőjére.

A nyertesek nem részesülnek pénzjutalomban, a zsűri azonban mindkét kategóriából kiválasztja a három legkiválóbb pályázót, és a pályaművek szerzői meghívást kapnak a már említett 2016. évi konferencián való részvételre.

Milyen jellegű beruházások a legígéretesebbek mind közül? Melyek azok a rejtett tényezők, amelyek bizonyos körülmények között jelentős mértékben befolyásolhatják a munkahelyteremtést? Ezek lehetnek azok a kérdések, amelyek válaszai valóban megváltoztathatják az uniós kohéziós politika jövőjét.

A kérdésekre azonban nincsenek univerzális válaszok. Az évek óta Európa-szerte végzett kemény helyszíni kutatás az, amely táplálja a kumulatív tanulási folyamatot. Reméljük, hogy közelebb juthatunk az említett és további kérdések megválaszolásához. A Bizottság ezért minden, a témában jártas értékelő szakembert és kutatót ösztönöz a pályázaton való részvételre.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

A verseny részletei online érhetők el. A pályaműveket 2015. december 31-ig várják.
http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

További információ:
REGIO-EVAL-CONFERENCE@ec.europa.eu